

Enw'r Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Gofal
Dyddiad y Cyfarfodf	Mawrth 17, 2022
Teitle yr eitem	Strageaeth Maethu Gwynedd
Pwrpas	Diweddarau ar strageaeth faethu Gwynedd yng nghyd-destun y Fframwaith Maethu Cenedlaethol
Awdur	Aled Gibbard
Aelod Cabinet	Y Cyngorydd Dilwyn Morgan

1. Cefndir Cenedlaethol

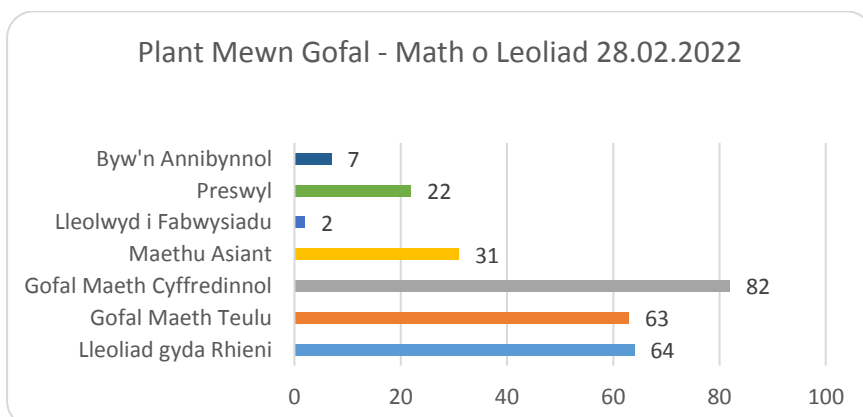
Crëwyd y Fframwaith Maethu Cenedlaethol i fynd i'r afael â'r pryderon cynyddol ynghylch effeithiolrwydd a chynaliadwyedd cyffredinol gwasanaethau maethu yng Nghymru. Roedd datblygu fframwaith cenedlaethol ar gyfer gwasanaethau maethu (NFF) yn un o brif feysydd gwaith y rhaglen waith a luniwyd gan Grŵp Cyngori'r Gweinidog ar Wella Canlyniadau i Blant.

Un o'r ysgogwyr allweddol yn natblygiad Fframwaith Maethu Cenedlaethol fu'r gydnabyddiaeth nad oedd gan Awdurdodau Lleol ledled Cymru niferoedd digonol o ofalwyr maeth, gyda digon o gymorth a sgiliau i fodloni'r galw cynyddol am leoliadau i blant a phobl ifanc gydag anghenion gynyddol cymhleth. Mae'r gwaith a wneir o dan y Fframwaith yn canolbwyntio ar hyn i gynorthwyo Awdurdodau Lleol i fodloni'r galw hwn.

Mae Adroddiad Terfynol 2018-2021 y Fframwaith Maethu Cenedlaethol (**Atodiad 1**) yn rhoi trosolwg o'r gwaith a wnaed a, gyda lansiad Maethu Cymru, bydd y swyddogaethau cenedlaethol neu gydgysylltu'n cael eu datblygu bellach drwy gydweithio gyda Thîm Canolog y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol, gyda staff ychwanegol ar lefel genedlaethol a rhanbarthol.

2. Cyd-destun Lleol

Mae adeiladu ein darpariaeth faethu fewnol yn hanfodol er mwyn parhau i wella canlyniadau i blant, a mae hyn yn golygu symud cydbwysedd gofal ac adnoddau ein timau Maethu i alluogi twf a'r gallu i ymateb i ofynion. Nifer y plant oedd yn derbyn gofal yng Ngwynedd ar ddiwedd Chwefror 2022 oedd 271. Mae 175 o'r plant hyn yn cael eu lleoli mewn gofal maeth. Yng Ngwynedd, daeth 46 o blant i dderbyn gofal yn 2020-21 a 50 hyd yn hyn eleni. Mae 33 o'r plant hyn wedi'u lleoli mewn gofal maeth (32 yn 2020-21). O'r rhai a roddwyd mewn gofal maeth, roedd 19 wedi'u lleoli gyda gofalwyr maeth prif ffrwd ac 14 gyda gofalwyr maeth cysylltiedig. Yn 2020-21, roedd 32 o Leoliadau maethu newydd (20 prif ffrwd a 12 Cysylltiedig).

Yn 2020-21 cynyddodd nifer y cartrefi maethu prif ffrwd sydd wedi'u cofrestru gyda Gwynedd o 68 i 71. Roedd hyn oherwydd nad oedd unrhyw ofalwyr maeth prif ffrwd wedi gadael y Gwasanaeth yn ystod y flwyddyn. Mae'r cyfanswm a gofrestrwyd eleni wedi gostwng ychydig, gyda rhai gofalwyr maeth sydd wedi gwasanaethu am gyfnod hir yn penderfynu ymddeol.

Nid yn unig y mae angen sicrhau bod y niferoedd hyn yn cael eu disodli er mwyn cwrdd â'r galw sydd gennym ar hyn o bryd, ond hefyd ein bod yn cynyddu'r nifer o ofalwyr maeth Awdurdod Lleol yng Ngwynedd o flwyddyn i flwyddyn er mwyn cwrdd â gofynion plant mewn gofal yn y dyfodol. Gall diffyg gofalwyr maeth Awdurdod Lleol arwain at ddefnydd cynyddol o leoliadau Asiantaeth Maethu Annibynnol ar gostau ychwanegol i'r Cyngor. Mae'r lleoliadau a gynigir gan yr asiantaethau annibynnol hefyd yn fwy tebygol o fod y tu allan i'r sir ac yn creu pwysau, cymhlethdod a chostau ychwanegol mewn perthynas ag amser a threuliau staff.

3. Gwasanaeth Maethu Gwynedd

Mae prif flaenoriaethau Gwasanaeth Maethu Gwynedd fel a ganlyn:

- Darparu teulu maeth lleol i unrhyw blentyn na all fyw gyda'i deulu, neu sydd angen seibiant rheolaidd neu ofal a rennir i wneud hynny, a all ddiwallu ei anghenion o ran adsefydlu (lle bo'n briodol), sefydlogrwydd, diogelwch ac ymlyniad.
- Diwallu anghenion plant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal a chefnogi cyflawni'r canlyniadau a nodir yn eu cynlluniau gofal.
- Cynyddu nifer y gofalwyr maeth cofrestredig.
- Sicrhau paru da a hybu sefydlogrwydd lleoliadau.
- Cynyddu cyfran y Plant sy'n Derbyn Gofal mewn lleoliadau maethu mewnol.
- Sicrhau bod gofalwyr maeth yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt pan fyddant ei angen.
- Sicrhau hyfforddiant a datblygiad effeithiol i ofalwyr maeth.
- Mynd ati i geisio barn a safbwyntiau pobl ifanc a gofalwyr wrth gynllunio ac adolygu gwasanaethau.

Gofal Maeth Cysylltiedig

Ar lefel genedlaethol a lleol, mae gofalwyr maeth cysylltiedig wedi gweld twf net flwyddyn ar ôl blwyddyn. Mae gofalwyr maeth cysylltiedig fel arfer yn perthyn i'r plentyn a phan fo angen i blentyn ddod i ofal, rhoddir ystyriaeth bob amser yn gyntaf i leoli gyda pherthynas neu ffrind. Mae cynnal y perthnasoedd hyn a darparu cymorth addas felly yn flaenoriaeth hollbwysig i'r gwasanaeth maethu wrth gynllunio ei waith.

Mae hyn yn cael ei gydnabod o dan y Fframwaith Maethu Cenedlaethol a'r Canllaw Arfer Da i Ofalwyr Cysylltiedig a gyhoeddwyd. Mae hyn wedi ei weithredu'n llawn yng Ngwynedd. Er mwyn canolbwyntio ar wahanol anghenion gofalwyr maeth cysylltiedig, rheoli'r broses asesu a darparu cefnogaeth, mae'r Tîm Maethu yng Ngwynedd wedi ei ail-strwythuro, gyda 4 Gweithiwr Cymdeithasol yn ymgymryd â swmp y gwaith hwn dan arweiniad Arweinydd Ymarfer.

Gofal Maeth Prif Ffrwd

Yn dilyn ailstrwythuro'r Tîm Maethu, mae 6 Gweithiwr Cymdeithasol dan arweiniad Arweinydd Ymarfer bellach yn rheoli'r asesiadau ac yn darparu cefnogaeth fel Gweithiwr Cymdeithasol Goruchwyliol i ofalwyr maeth prif ffrwd. Y blaenoriaethau ar gyfer y gweithwyr hyn yw darparu cymorth effeithiol i ofalwyr maeth prif ffrwd, cynorthwyo yn eu dysgu a'u datblygiad a chynnal asesiadau ar gyfer gofalwyr maeth newydd.

Recriwtio

Ar lefel Genedlaethol mae darpariaeth maethu prif ffrwd yn parhau i adrodd am colled net yng nghyfanswm nifer yr aelwydydd sydd wedi eu cymeradwyo. Her allweddol i holl Wasanaethau Maethu Awdurdodau Lleol Cymru yw gwella nifer yr ymholiadau a chymeradwyaeth gofalwyr maeth newydd. Roedd lansiad Maethu Cymru ym mis Gorffennaf 2021 yn ddatblygiad arwyddocaol i godi proffil ac ymwybyddiaeth o'r angen am ofalwyr maeth newydd ledled Cymru.

Am y tro cyntaf mae brand cenedlaethol ar gyfer Gwasanaethau Maethu Awdurdodau Lleol, gan sicrhau effeithlonrwydd maint mewn perthynas â gweithgarwch marchnata a recriwtio. O dan y brand mae pob awdurdod lleol yn cadw ei hunaniaeth ei hun ac mae Swyddog Marchnata Rhanbarthol wedi cael ei recriwtio. Mae'r swyddog hwn yn cael ei gyflogi gan Wynedd a bydd yn gyfrifol am feithrin marchnata ar gyfer y chwe Awdurdod Lleol, gan gynnwys datblygu strategaeth recriwtio a marchnata, gweithredu ymgyrchoedd recriwtio lleol a rhanbarthol, datblygu cynnwys ar gyfer y gwefannau a sianeli cyfryngau cymdeithasol ac chyd-gordio'r blaenoriaethau recriwtio a marchnata cenedlaethol.

4. Blaenoriaethau ar gyfer datblygu yn y dyfodol

- Parhau i letya'r swydd Rheolwr Datblygu Rhanbarthol yng Ngwynedd (rhan amser a rhan amser fel Rheolwr Tim Maethu Gwynedd).
- Datblygu rôl y Swyddog Marchnata i gydlynu marchnata a recriwtio gofal maeth cenedlaethol a lleol.
- Ymgorffori a defnyddio'r fframwaith Rheoli Perfformiad Cenedlaethol ar gyfer maethu i fonitro'r ddarpariaeth leol a chynorthwyo gyda chynllunio'r gwasanaeth yn y dyfodol
- Datblygu mentrau cadw gofalwyr cenedlaethol megis yr Ymrwymiad Cenedlaethol i ofalwyr maeth.
- Datblygu ymhellach y fframwaith Dysgu a Datblygu yng Ngwynedd.
- Parhau i gyfrannu at y gwaith o gysoni taliadau gofalwyr maeth.
- Hyrwyddo safonau arfer gorau a gwella ansawdd ar draws y sector.
- Dadansoddiad Anghenion Rhanbarthol eisoes wedi'i gynnal a bydd hwn yn cael ei ddefnyddio i lywio Strategaeth Recriwtio a Chadw rhanbarthol a lleol ar gyfer 2022-25. Mae'r gwaith o gasglu data ar gyfer y dasg hon ar y gweill a bydd yn cael ei gwblhau yn ystod mis Ebrill 2022.